

Донбаська державна машинобудівна академія

Силабус навчальної дисципліни

«Теорія спортивного відбору»

На 2023 / 2024 навчальний рік

Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка.
Спеціальність	017 Фізична культура і спорт.
ОПП (ОНП)	фізична культура і спорт.
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський).
Форма навчання	денна форма
Семестр, в якому викладається дисципліна	Денна на базі ПЗСО: рік навчання: 4, Семестр: 7. Денна на базі ОКР «Молодший бакалавр» 3 роки: рік навчання: 2, Семестр: 3. Денна на базі ОКР «Молодший бакалавр» 2 роки: рік підготовки: 1, семестр: 1.
Статус дисципліни	Вибіркова
Обсяг дисципліни	на базі ПЗСО: 180 годин (6 кредитів ЕКТС) на базі ОКР «Молодший бакалавр» 3 роки та 2 роки: 150 годин (5 кредитів)
Мова викладання	українська
Оригінальність навчальної дисципліни	авторський курс
Факультет	Інтегрованих технологій і обладнання
Кафедра	фізичного виховання і спорту
Розробник	Приймак Анна Юріївна , кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри фізичного виховання і спорту.
Викладач, який забезпечує проведення лекційних занять	Приймак Анна Юріївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри фізичного виховання і спорту.
Викладач, який забезпечує проведення практичних/ лабораторних занять	Приймак Анна Юріївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри фізичного виховання і спорту.
Локація та матеріально-	Лекції: середа 1 пара, аудиторія –

технічне забезпечення	Практика: середа 1 пара, аудиторія –. Забезпечення: проектор, ноутбук.
Лінк на дисципліну	Посилання на розроблений електронний курс:

Кількість годин	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	Вид підсумкового контролю
180/150	30	30	-	120/90	Іспит

Опис навчальної дисципліни.

Предмет навчання	Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасні уявлення вітчизняних та закордонних спеціалістів про стратегію спортивного відбору юних спортсменів.
Мета дисципліни	Метою дисципліни є ознайомлення з системою педагогічних, психологічних, медико-біологічних методів дослідження по виявленню здібностей дітей, підлітків і юнаків до спеціалізації у певному виді спорту
Чому можна навчитися (результати навчання)	<ul style="list-style-type: none"> - працювати з навчальною, навчально-методичною, науковою, довідниковою літературою; - володіти культурою спілкування з дітьми, їх батьками, тренерами дитячо-юнацьких спортивних шкіл, лікарями, судьями-організаторами спортивних змагань, керівниками спортивних рад; - планувати та прогнозувати у спорті, контролювати рівень підготовленості, засобів відновлення і підвищення працездатності спортсменів, навчально-тренувальний процес юних спортсменів; - прогнозувати наявність спортивної обдарованості індивіда за генеалогічними даними; - прогнозувати схильність дитини до спортивної діяльності за фенотипічною особистістю генетичних маркерів; - організувати відбір найбільш перспективних спортсменів на різних етапах багаторічної підготовки.
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)	<p>Вивчення дисципліни «Теорія спортивного відбору» формує у студентів наступні компетентності:</p> <p>Загальні компетентності (ЗК):</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями; - здатність працювати в команді; - навички міжособистісної взаємодії; - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. <p>Фахові компетентності спеціальності (ФКС):</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність забезпечувати формування фізичної культури

	<p>особистості;</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність застосовувати знання про будову та функціонування організму людини; - здатність аналізувати прояви психіки людини під час занять фізичною культурою і спортом; - здатність до безперервного професійного розвитку; <p>Програмні результати навчання (ПРН):</p> <ul style="list-style-type: none"> - засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег; - здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами; - здійснювати заходи з підготовки спортсменів, організації й проведення спортивних змагань; - знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини.
<p>Навчальна логістика</p>	<p>Зміст дисципліни. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вступ в теорію спортивного відбору. Система підготовки юних спортсменів. 2. Відбір в різних видах спорту. <p>Завдання дисципліни:</p> <p>Теоретичні:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сформувати у студентів загальне уявлення про організаційно-методичні основи спортивного відбору; • визначити технологію прогнозування наявності здібностей, обдарованості і талановитості в спорті; • розкрити основи контролю загальної і спеціальної підготовленості спортсменів; • визначити особливості відбору в різні види спорту. <p>Практичні:</p> <ul style="list-style-type: none"> • прогнозувати наявність спортивної обдарованості індивіда за генеалогічними даними; • прогнозувати схильність дитини до спортивної діяльності за фенотипічною особистістю генетичних маркерів; • організувати відбір найбільш перспективних спортсменів на різних етапах багаторічної підготовки; • володіти технологією тестування рівня розвитку загальних та спеціальних здібностей спортсменів; • визначати перспективність спортсмена до конкретного виду спорту. <p>Види занять: лекційні/практичні</p> <p>При вивченні навчальної дисципліни «Теорія спортивної</p>

	<p>підготовки » використовуються наступні методи навчання:</p> <p><i>Словесні</i>: лекції, доповіді, повідомлення, дискусії, бесіди, дидактичне тестування;</p> <p><i>Наочні</i>: демонстрація з залученням мультимедійних проекторів, презентації, відеоматеріалів.</p> <p><i>Практичні</i>: різні види вправління, виконання графічних робіт, проведення експерименту;</p> <p><i>Репродуктивний</i> – в основу якого покладено виконання різного роду завдань за зразком;</p> <p><i>Метод проблемного викладу.</i></p> <p><i>Частково-пошуковий або евристичний.</i></p> <p><i>Дослідницький.</i></p>
Пререквізити	Програмний матеріал базується на набутих здобувачами знаннях, уміннях і навичках під час вивчення дисциплін: виробнича практика за профілем майбутньої роботи, теорія і методика викладання (бадмінтон, теніс, пляжний волейбол).
Постреквізити	Знання з дисципліни можуть бути використані у наступних дисциплінах: теорія та методика фізичного виховання, спортивна педагогіка, теорія і методика викладання обраного виду спорту, загальна спортивна психологія, загальна теорія підготовка спортсменів, анатомія та фізіологія людини.
Політика курсу	<p>Курс передбачає індивідуальну та групову роботу.</p> <p>Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.</p> <p>Якщо здобувач відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача.</p> <p>Під час роботи над індивідуальними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності.</p> <p>Презентації та виступи мають бути авторськими оригінальними.</p>
Оцінювання досягнень	<p>При оцінюванні знань студентів з навчальної дисципліни «Теорія і методика дитячо-юнацького спорту» формується з двох складових з коефіцієнтом 0,5 кожна.</p> <p><i>Перша складова.</i> Оцінюється поточна успішність (ПУ). Тестування або письмова, усна відповідь, самостійна робота протягом семестру проводиться 4 рази. Максимальна сума за тестування – 45 балів. Захист реферату – 25 балів, виступ з доповіддю – 15 балів, виконання презентації – 15 балів.</p> <p>Лектор під час завершення лекції з теми дисципліни знайомить здобувачів вищої освіти з відповідними завданнями для самостійної роботи та темами практичних занять. Перед початком практичного заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів вищої освіти із формами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного</p>

	<p>заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів. За кожне заняття студент може набрати до «3» балів – за відповідь на питання практичного заняття (тестування, письмова самостійна робота).</p> <p>Усна відповідь на питання практичного заняття оцінюється у: 3 бали – студент повністю засвоїв теоретичний матеріал, логічно викладає його, робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує; 2 бали – студент засвоїв теоретичний матеріал, вільно викладає його, наводить приклади, однак є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків, не завжди дотримується логіки викладу, припускається незначних помилок чи не точностей; 1 бали – студент засвоїв матеріал на репродуктивному рівні (переказування), приймає активну участь у роботі, відтворює вивчене не завжди логічно, припускається помилок; 0 балів – студент, який не приймає участь в обговоренні питань на занятті або студент відсутній на занятті.</p> <p><i>Друга складова</i> – екзамен де студент набирає 100 балів. Оцінка за дисципліну «Теорія і методика дитячо-юнацького спорту» складається з поточної успішності та оцінки за екзамен, сума множиться на коефіцієнт 0,5.</p> $\sum R = 0,5(Пу) + 0,5(ЕР)$ <p>(Пу) – підсумковий бал, який включає тестові контрольні роботи, індивідуальне завдання: реферат, виступ з доповіддю, виконання контрольного завдання; (ЕР) – підсумковий бал за екзаменаційну роботу.</p> <p>Студент, який набрав за всі контрольні завдання менше 55 балів, але склав під час сесії на позитивний бал іспит в цьому разі проставляється у відомості фактичну отриману студентом позитивну оцінку за складання екзаменаційної роботи.</p> <p>Студент, який отримав за всі контрольні завдання не менше 55 балів, за його бажанням може бути звільнений від екзаменаційної роботи, а підсумкова оцінка визначається за результатами поточної успішності.</p> <p>Якщо студент до початку сесії має оцінки з модульних та інших контрольних робіт менше 55 балів, але склав під час сесії на позитивний бал екзаменаційну роботу, в цьому разі проставляється фактична позитивна оцінка за складання іспиту, ця ж оцінка дублюється у графі «поточна успішність».</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p>Основна література:</p> <p>1. Волков Л.В. Теорія і методика дитячого та юнацького спорту / Волков Л.В. К.: Олімпійська література, 2002. 294 с.</p>

2. Сергієнко Л.П. Спортивний відбір: теорія та практика. У 2 кн. Книга 1. Теоретичні основи спортивного відбору / Л.П. Сергієнко. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2009. 672 с.

3. Коханович К. Теоретико-методичні основи комплексного контролю в системі підготовки юних гімнастів: Автореф. дис. ... д-ра наук з фіз.. вихов. і спорту: 24.00.01 /Коханович Казімеж. Київ, 2003. 44 с.

4. Матицин О.В. Сенситивні періоди для інтенсивного формування спеціальної підготовленості юних спортсменів у процесі багаторічного тренування у настільному тенісі / Матицин О.В. // Фізична культура: виховання, освіта, тренування, дитячий тренер: журнал у журналі. 2002. № 1. С. 2-5

5. Платонов В.М. Система підготовки спортсменів у олімпійському спорті. Загальна теорія та її практичні додатки / Платонов В.М. К.: Олімпійська література, 2004. 808 с.

Додаткова література:

1. Міщенко В.С., Дяченко В.Ф. Оцінка перспективності юних спортсменів, що спеціалізуються на циклічних видах спорту, з урахуванням фізіологічних критеріїв // Відбір, контроль та прогнозування у спортивному тренуванні: Зб. наук. праць. К.: КДІФК, 1990. С. 74-87

2. Чесноков А.В. Антропометричні характеристики людини як початковий етап відбору для занять пауерліфтингом // Фізична культура: виховання, освіта, тренування. 2002. № 3. С. 51.

3. Чичкан О. Фізичний розвиток та фізична підготовленість веслувальниць на байдарках на основі використання модельних характеристик // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: Зб. наукових праць. Луцьк, 2002. Т. 2. С. 142-144.

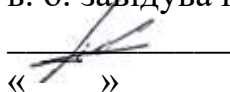
4. Шинкарук О. Основні особливості регіональних програм відбору та орієнтації спортсменів у різних видах спорту // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2001. № 4. С. 27-33.

5. Шпак Т.В. Динаміка показників спеціальної підготовленості велосипедисток, що спеціалізуються у гонках на шосе, протягом річного циклу підготовки // Актуальні проблеми фізичної культури і спорту. 2004. №3. С.78-81.

6. Посилання на розроблений електронний курс: <http://moodle-new.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=1410>

Розробник:

А.Ю. Приймак к.п.н., старший
викладач кафедри ФВіС
« ____ » _____ 2023 р.

Розглянуто і схвалено
на засіданні кафедри
Протокол № 17 від 02.05.2023 р.
в. о. завідувач кафедри
 С. О. Черненко
« ____ » _____ 2023 р.

Гарант освітньої програми:

к.н.ф.в.с., доцент
С. О. Черненко /
« ____ » _____ 2023 р.

Затверджую:

Декан факультету інтегрованих
технологій і обладнання
 О. Г. Гринь
« ____ » _____ 2023 р.